
Maja Šorli, glavna in odgovorna urednica

V drugi številki petega letnika Amfiteatra vam prinašamo štiri razprave, šest knjižnih recenzij ter zgodovinsko prilogo: štiri izbrane kritike Lojzeta Smaska.

V prvi razpravi Maja Šorli razišče pojav lezbičnega gledališča na Slovenskem. To je prva tovrstna razprava tako pri nas kot tudi v širši balkanski regiji in je zato v celoti prevedena v angleščino. V njej avtorica začrta metodološki okvir obravnave manjšinskega gledališča od devetdesetih let 20. stoletja dalje ter predstavi primere lezbičnega gledališča pri nas. Jure Gantar v zgodovinski razpravi o *commedii dell'arte* raziskuje razmerja med Capitanom in drugimi liki ter jih interpretira kot mikrokozmos italijanskega političnega položaja tistega časa. Sledi razprava Maje Murnik o performansu in gravitaciji, ki med drugim prinaša nekaj novih pogledov na performativno umetnost Dragana Živadinova. Z njim se v pričujoči številki ukvarja še recenzija knjige Bojana Anđelkovića *Umetniški ustroj Noordung. Filozofija in njen dvojniki*. Avtorica recenzije Jasmina Založnik zapiše, da je monografijo mogoče »brati hkrati kot pomembno analitično-teoretsko in interpretacijsko delo, hommage Draganu Živadinovu in hkrati tudi že kot predstavo, ki Živadinova na specifičen način ponavlja z razliko«.

Še ena knjižna recenzija se povezuje z razpravo. Leta 2017 smo obeležili 150. obletnico ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani, s čimer so bili postavljeni temelji za razvoj slovenskega gledališča moderne dobe. SLOGI in UL AGRFT sta združila moči in s sodelovanjem številnih raziskovalk in raziskovalcev pripravila zbornik z naslovom *Začetki in dosežki slovenskega gledališča moderne dobe. Ob 150-letnici ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani*. Znanstveno monografijo sta uredila Štefan Vevar in Barbara Orel, za pričujočo številko Amfiteatra pa jo je recenziral Jure Gantar. Označi jo za jasno zastavljeno in pregledno organizirano, oceni vsako razpravo, kot njen glavni doprinos pa izpostavi, da lahko »vidimo, kako je na naše gledališko zgodovino vplival razvoj novih znanstvenih metodologij in tehnologij«. Kot dodatek k zborniku lahko beremo zadnjo razpravo v tej številki Amfiteatra. Milena Mileva Blažič namreč piše o literarnih začetkih ljubljanskega župana Ivana Hribarja v Dramatičnem društvu v Ljubljani.

Poleg že omenjenih knjižnih recenzij so v Amfiteatru še štiri. Kaja Kraner pregleda knjigo Alda Milohnića *Umetnost v času vladavine prava in kapitala*, Gašper Troha pa monografijo z mestoma sorodno tematiko o avtonomiji umetnosti *The Problem of Theatrical Autonomy – Analysing Theatre as a Social Practice (Problem gledališke*

avtonomije – analiza gledališča kot družbene prakse) avtorjev Joshue Edelmana, Louise Ejgod Hansen in Quirijna Lennerta van den Hoogena. Katja Gorečan preuči dve knjigi: serijo performerskih besedil *Me slišiš?* ter *Tri drame* glavne slovenske dramateše Simone Semenič, katere gledališka besedila so prvič samostojno izšla letos. Nataša Berce v zadnji recenziji v tej številki označi knjigo Žive Kraigher *Ko se zgodi ples. Zapisi, dokumenti, spomini* za izjemno dragocen dokument, ki ponuja pregled premikov, ključnih za profesionalizacijo sodobnega plesa pri nas.

Za konec je Ana Perne, urednica dveh knjig izbranih kritik Lojzeta Smaska *Post scriptum*, za Amfiteater pripravila še štiri neobjavljene kritike, ki jih je avtor pisal med letoma 1976 in 1996 o produkcijah neslovenskih ustvarjalcev postdramskega gledališča.

Veliko novih uvidov ob branju pričujoče številke in naj bo leto 2018 polno gledališkega zanosu!